

Strategisch meerjarenplan Cultuur 2017-2020

Italië

Versie 1 juni 2017

'Donut' van ontwerper Edward van Vliet voor de collectie van het Italiaanse merk Moroso, onderdeel van Masterly-The Dutch, de Nederlandse presentatie tijdens de Salone del Mobile 2016.

- Nederlandse ambassade Rome
- Nederlands consulaat-generaal Milaan

Inhoud

Samenvatting.....	2
1. Context	3
2. Focus.....	3
3. Doelstellingen	4
<i>Architectuur en stedenbouw</i>	4
<i>Design</i>	5
<i>Literatuur</i>	6
<i>Veilige, rechtvaardige en toekomstbestendige wereld</i>	6
<i>Resultaatmeting</i>	7
4. Doelgroepen	8
5. Kalender	8

Samenvatting

Met zijn vele toonaangevende podia is Italië aantrekkelijk voor Nederlandse designers, architecten en schrijvers. Italië is de thuisbasis van veel internationale en vooraanstaande culturele evenementen. Befaamd zijn de Milan Design Week (400.000 bezoekers), de Biënnale van Venetië (500.000) en de boekenbeurs van Turijn (320.000).

Ook heeft Italië een aantal topmusea, zoals Maxxi en Triennale. Belangrijke evenementen zijn RomaEuropa festival, Club to Club, Pitti Uomo, de filmfestivals van Venetië, Rome, Milaan en Turijn en Europese culturele hoofdstad Matera 2019. Milaan en Amsterdam werken samen op het gebied van creatieve start-ups.

Italië staat al jaren in de Buitengaats top tien van meest bezochte landen door Nederlandse kunstenaars. Dit alles biedt kansen voor kunstenaars en creatieve ondernemers en daarom is Italië een maatwerkland in het internationaal cultuurbeleid 2017-2020 van Nederland.

Kansrijke disciplines

In de periode 2017-2020 richt Nederland zich vooral op (*social*) design, architectuur en stedenbouw, literatuur en neerlandistiek. In deze disciplines heeft Nederland een uitstekend imago in Italië en lokaal is hier vraag naar.

Het merendeel van culturele uitwisseling vindt plaats in Noord- en Midden-Italië, omdat juist daar creatieve organisaties ook organisatorisch sterk zijn. In het zuiden trekken steden als Napels, Bari, Matera (culturele hoofdstad 2019) en Palermo (Manifesta 2018) kunstenaars aan.

Evenals in Nederland zijn in Italië grootstedelijke thema's als culturele diversiteit en bevolkingsdichtheid erg actueel. Daarnaast zijn de vergrijzing van de bevolking en de (her)bestemming van gebouwd erfgoed kwesties die het land, net als Nederland, het hoofd moet bieden.

Strategische ligging

Italië is strategisch gelegen in het Middellandse Zeegebied en zeer actief in veel EU-programma's. Samenwerken met Italiaanse organisaties biedt tevens toegang tot netwerken in landen aan de rand van Europa.

1. Context

Italië is een land met toonaangevende internationale podia, zoals de Milan Design Week (400.000 bezoekers), de Biënnale van Venetië (500.000) en de boekenbeurs van Turijn (320.000). Ook kent Italië spraakmakende musea als Maxxi, museum voor hedendaagse kunst en architectuur in Rome, en Triennale, designmuseum in Milaan. Daarnaast is er grote kennis op het gebied van erfgoed en is er de kwaliteit, kennis en kunde rondom het label *Made in Italy*. Er vinden talloze belangrijke events plaats zoals het Romaeuropa festival (podiumkunsten, Rome), Club to Club (avant-garde, popmuziek, Turijn), Pitti Uomo (mannenmodebeurs, Florence), de filmfestivals van Venetië, Rome, Milaan en Turijn, en Europese culturele hoofdstad Matera 2019.

Intensivering culturele samenwerking

Italië staat al jaren in de Buitengaats top 10 van meest bezochte landen door Nederlandse kunstenaars. De Nederlandse cultuursector staat in het land bekend om zijn onderscheidend karakter. Er is concrete vraag naar oplossingen voor bijvoorbeeld stedelijke vraagstukken. De minister-presidenten van Nederland en Italië, Mark Rutte en Matteo Renzi, hebben op 5 februari 2016 afgesproken om de samenwerking tussen Italië en Nederland te intensiveren op een aantal groeigebieden waaronder cultuur. Italië investeert 1 miljard Euro in het versterken van de culturele infrastructuur. Dit gunstige klimaat biedt kansen voor Nederland.

Met ingang van 2017 staan we in Nederland aan het begin van een nieuwe cultuurperiode van 4 jaar, met een nieuwe prioritering van het internationaal cultuurbeleid. Daarin is Italië een zogeheten maatwerkland, dat ruimte moet bieden voor initiatieven die gebundeld kunnen worden, voortbouwend op de goede resultaten die de afgelopen jaren geboekt zijn. Dit meerjarenplan geeft een aanzet hoe de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordigingen (ambassade en consulaten) of postennet(werk) in Italië¹ samen met de betrokken partners dat maatwerk zouden kunnen leveren.

Om internationaal te kunnen schitteren is een sterk netwerk tussen landen nodig. Het Nederlandse postennet in Italië legt verbindingen met de cultuursector, instellingen en fondsen in Nederland en Italië om Nederland te positioneren als sterk merk en kansen te creëren.

2. Focus

Het meerjarenplan Cultuur 2017-2020 Italië richt zich op drie kansrijke sectoren waarin het Nederlandse aanbod in Italië van hoge kwaliteit wordt beschouwd en waarvoor concrete vraag bestaat:

1. *Design*
De sector vormgeving is in Italië sterk ontwikkeld en beleeft jaarlijks in april zijn hoogtepunt met de design week in Milaan. Het Nederlandse design heeft een zeer sterke naam in Italië.
2. *Architectuur en stedenbouw*
Italiaanse en Nederlandse steden staan voor vergelijkbare ruimtelijke opgaven. Er is in Italië veel belangstelling om te leren van ervaringen uit andere landen en zeker uit Nederland.
3. *Literatuur en neerlandistiek*
We zien steeds meer presentaties van Nederlandse literatuur op de grote internationale boekenbeurzen waaraan ook Italiaanse uitgeverijen en andere geïnteresseerden deelnemen. Naast de kleine uitgeverijen publiceren ook de grotere uitgeverijen een groeiend aantal Nederlandse schrijvers.

De praktijk wijst uit dat het merendeel van onze projecten in Noord- en Midden-Italië plaatsvindt, omdat juist daar culturele en creatieve organisaties actief zijn met de sterkste organisatorische capaciteiten. Dat neemt niet weg dat we in voorkomende gevallen ook in Zuid-Italië actief zijn, bijvoorbeeld in Napels, Bari, Matera (Europese culturele hoofdstad 2019) en Palermo (Europese kunstbiënnale Manifesta 2018).

---

¹ Zie ook <https://www.nederlandwereldwijd.nl/landen/italie>

3. Doelstellingen

In het beleidskader internationaal cultuurbeleid over de periode 2017-2020 wordt Italië genoemd onder doelstelling 1: Nederland zet zich in voor een sterke cultuursector die in kwaliteit groeit door internationale uitwisseling en duurzame samenwerking en die in het buitenland wordt gezien en gewaardeerd. Het gaat daarbij om:

1. Het stimuleren van de uitwisseling tussen Nederland en het buitenland van cultureel aanbod, makers, kennis en kunde, inclusief het behoud, toegankelijk en publiek maken van cultureel erfgoed,
2. Het vergroten van het werkkterrein en netwerk van culturele instellingen, kunstenaars en ontwerpers,
3. Ondersteuning bieden in samenwerking met de instellingen in Nederland om buitenlandse gasten zoals kunstenaars, curatoren en critici kennis te laten maken met de Nederlandse culturele sector,
4. Het vergroten van de zichtbaarheid en waardering voor Nederland in verschillende kunst disciplines.

Hieronder zijn deze doelstellingen per discipline nader uitgewerkt voor Italië met een voorzet voor de aanpak in 2017. De komende jaren wordt dit meerjarenplan bijgewerkt op basis van opgedane ervaringen en eventuele beleidswijzigingen:

Architectuur en stedenbouw

Uitwerking doelstellingen:

1. Mogelijk maken van activiteiten die de zichtbaarheid van de Nederlandse ontwerpsector vergroten en neerzetten als een sterk merk. Te denken valt aan het ondersteunen van events die een groot publieks- en mediabereik hebben. Dat kan via het (blijven) ondersteunen van tentoonstellingen in relevante musea (bijvoorbeeld Maxxi en Triennale), maar ook door (boek)presentaties en conferenties in samenwerking met sterke partners. Van belang in dit kader is onze continue steun aan Het Nieuwe Instituut (HNI) voor de Nederlandse inzending van de architectuurbiënnale. Kansrijk blijft ook medewerking verlenen aan publicaties in de internationaal opererende architectuurmedia in Italië.
2. Het aanjagen van projecten waarbij Nederlandse en Italiaanse architecten/stedenbouwers samenwerken aan concrete stedelijke opgaven in Italië om daarmee het werkkterrein van de sector te vergroten. We hebben de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan door Nederlandse architecten te koppelen aan Italiaanse collega's. Het gaat hierbij om conferenties als New Generations, maar met name ook het ondersteunen van projecten gericht op het ontwikkelen van nieuwe scenario's voor complexe stedelijke opgaven, zoals via onze open calls. Goede ervaring hebben we opgebouwd met sectoroverstijgende thema's waar het Nederlandse design-denken oplossingen kan aandragen voor andere sectoren. Voorbeelden van crossovers zijn watermanagement in steden of de introductie van 'groene daken'. De uitdaging voor de komende jaren is zorg te dragen dat kansrijke ideeën ook gerealiseerd worden, zodat Nederlandse architecten en stedenbouwkundigen daadwerkelijk worden ingeschakeld bij concrete activiteiten in Italië.
3. Samenwerken met Nederlandse instellingen om Italiaanse professionals kennis te laten maken met de kwaliteiten van de Nederlandse architectuursector. We zullen de Italiaanse sector nadrukkelijk informeren over relevante ontwikkelingen in Nederland en met name over programma's van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, HNI, Branchevereniging Nederlandse Architectenbureaus (BNA) en de Internationale Architectuurbiënnale Rotterdam (IABR). Daarnaast dragen we sleutelfiguren uit de Italiaanse cultuursector voor om deel te nemen aan bezoekersprogramma's en geven deze samen met de instellingen in Nederland vorm en inhoud.
4. Verbindingen leggen tussen de Nederlandse en Italiaanse culturele sector om bovengenoemde vormen van uitwisseling te stimuleren. Om deze ambities te realiseren is het nodig het bestaande netwerk goed te onderhouden en te actualiseren. Dat betekent dat het Nederlandse postennet aanwezig is bij relevante events en conferenties, sleutelfiguren bezoekt en uitnodigt, en presentaties geeft in Italië en Nederland. In het bijzonder geldt hierbij het belang dat projecten concreet bijdragen aan het versterken van de relaties met lokale autoriteiten en goodwill die hierdoor wordt opgebouwd ook voor andere activiteiten kan worden ingezet. In dit verband ontwikkelen we ook actief projecten die met Italiaanse financiering ondersteund kunnen worden.

Aanpak:

- Voornemen is follow up te geven aan ontwikkelingen die we in 2016 gestart zijn. Namelijk het werkbezoek aan Nederland van directeuren stadsontwikkeling (Rome, Bologna en Milaan) en de ontwikkeling van scenario's in Mantua.

- Een vervolgstap is om in overleg met deze vier gemeenten te onderzoeken of matching mogelijk is van gezamenlijke project- en planontwikkeling.
- Vervolgens met een open call gericht op deze steden projecten te selecteren van Nederlandse architecten die met Italiaanse collega's samenwerken aan concrete stedelijke of landschappelijke opgaven.
- Online en offline is de Italiaanse media toonaangevend in deze sector. We zullen in 2017 een netwerk opbouwen en specifieke activiteiten ontwikkelen gericht op publicaties over Nederland. Onderzoek naar haalbaarheid van een persreis naar Nederland.
- Ondersteunen van lezingen en conferenties door derden.
- Partnerships opzetten met directe of indirecte betrokkenheid van het postennet die aansluiten bij Italiaanse financieringsmogelijkheden en Europese programma's.

Design

Uitwerking doelstellingen voor Nederlands design als kwalitatief herkenbaar product en als basis voor lange termijn samenwerkingen:

1. Het stimuleren van de uitwisseling tussen Nederland en Italië van aanbod, makers, kennis en kunde, bijvoorbeeld op het gebied van crafts, de maatschappelijke waarde van design en nieuwe materialen. We beogen netwerken te versterken: goed contact onderhouden met de betrouwbare organisaties, bekendere curatoren, lokale festivals, waarbij aandacht altijd gevraagd wordt voor die aspecten in de designwereld waarin Nederland bijzonder is: interdisciplinair denken, schone vormgeving, kwaliteit, respectvol voor onze omgeving, waarbij een jonge designer net zo belangrijk is als een grote naam.
2. We vergroten het werkkterrein en het netwerk van het Nederlandse veld door middel van presentie op beurzen, gerichte professionele communicatie en matchmaking.
3. Ondersteuning bieden in samenwerking met de instellingen in Nederland om buitenlandse gasten zoals kunstenaars, curatoren en critici kennis te laten maken met de Nederlandse culturele en creatieve sector
4. Het vergroten van de zichtbaarheid van Nederlands design, met name tijdens de design week in Milaan en waar mogelijk op andere kansrijke andere designevents in Italië. Ook door ondersteuning van evenementen van de Nederlandse kennisinstututen en fondsen die in Italië een expertmeeting, ronde tafel of tentoonstelling organiseren.

Aanpak:

- Ondersteunen van een groepspresentatie tijdens de Salone del Mobile in het paviljoen Satellite gericht op jonge designers en scholen. We hebben twee succesvolle edities achter de rug met positieve reacties over het realiseren van contracten en leggen van contacten, artikelen in de pers of special mentions door de jury.
- Ondersteuning van groepspresentaties op de Fuori Salone. Deze evenementen versterken de zichtbaarheid van het Nederlands design en zijn de platforms om netwerken te verstevigen tussen Nederlandse en Italiaanse professionals. Wij werken vraaggericht en kiezen uit de verschillende verzoeken om subsidie en/of samenwerking met projecten die ingediend worden door betrouwbare organisaties. Inmiddels zijn Ventura Lambrate, Dutch Invertuals en de recentere Masterly tentoonstelling voorbeelden van succesvolle groepsinitiatieven uit Nederland in Milaan.
- Advisering sector in Nederland over marktkansen in Italië. We zetten hierbij met name in op het instrument matchmaking. We werken daarbij samen met betrouwbare experts die kansen weten te vinden voor Nederlandse designers.
- Om de band met betrouwbare lokale organisaties sterk en actueel te houden en deelname van Nederlandse designers aan hun internationale groepstentoonstellingen effectief te stimuleren, is het publiceren van een oproep aan curatoren en culturele organisatoren voor samenwerking gericht op de maatschappelijke waarde van design een overweging (mogelijk met sponsormiddelen).
- Aandacht voor social design. Doel is om de Nederlandse designers die zich inzetten voor de quality of life te profileren, bijvoorbeeld door kansrijke Nederlandse makers te koppelen aan curatoren van Italiaanse presentaties. We beogen hiermee ook in te spelen op de tweede doelstelling van het internationaal cultuurbeleid 2017-2020: cultuur als instrument voor een vreedzame en rechtvaardige wereld.
- Partnerships opzetten met directe of indirecte betrokkenheid van het postennet die aansluiten bij Italiaanse financieringsmogelijkheden en Europese programma's.
- Ondersteunen van Nederlandse presentaties op relevante Italiaanse platforms als Operae, Bologna Design Week etc.
- Mogelijk maken van kennisoverdracht op relevante terreinen die leiden tot nieuwe kansen voor creatieve professionals (bijvoorbeeld rond thematiek van de crafts).

Literatuur

Uitwerking doelstellingen:

1. Stimuleren van samenwerking en uitwisseling tussen de Nederlandse literatuursector en Italiaanse uitgeverijen en de universiteiten met vakgroepen Nederlandse taal.
2. Vergroten van het werkterrein van Nederlandse auteurs door het onderhouden en uitbreiden van een netwerk van Italiaanse uitgeverijen, literaire festivals en manifestaties.
3. Identificeren van relevante Italiaanse professionals als critici, journalisten en uitgevers voor deelname aan bezoekersprogramma's naar Nederland om hen zo optimaal te informeren over de situatie in deze sector.
4. Het zichtbaar maken van de Nederlandse literatuur door auteurs te presenteren op de belangrijke boekenbeurzen die nationale en internationale uitstraling hebben.

Aanpak:

- Deelname aan de grote festivals zowel in het voorjaar als in het najaar: in het voorjaar de Salone Internazionale del Libro in Turijn (de kleinere en onafhankelijke uitgeverijen), de nieuwe Salone del Libro in Milaan (de grote uitgeverijen), het festival Incroci di Civiltà in Venetië en de manifestatie Più libri più liberi te Rome. Daarnaast de boekenbeurs in Matera, de stad die in 2019 culturele hoofdstad is, eventueel Book City te Milaan en het Festivaletterature in Mantova. In totaal beogen we op 7 festivals aanwezig te zijn met presentaties van Nederlandse schrijvers.
- In samenwerking met de vakgroepen neerlandistiek het organiseren van lezingen/ontmoetingen met Nederlandse schrijvers die deelnemen aan de hierboven genoemde festivals.
- Het organiseren van een conferentie/workshop voor vertalers van het Italiaans naar het Nederlands en omgekeerd in samenwerking met het Nederlands Letterenfonds, het Vlaamse Letterenfonds, het Expertisecentrum voor Literair Vertalen, de universiteiten van Rome, Napels, Padua, Bologna en de tolkschool van Trieste waar de Nederlandse taal wordt onderwezen. Deze conferentie dient plaats te vinden tijdens een van de grote boekenbeurzen/festivals in Turijn, Rome, Bologna of Milaan.
- Onderhouden van contacten met uitgeverijen en hun belangstelling opwekken voor de Nederlandse auteurs en hen te stimuleren de boeken op de Italiaanse markt te brengen. Ze op de hoogte te stellen van de subsidies die aangeboden worden door de fondsen in Nederland.
- Het bevorderen van Europese projecten tussen Nederlandse en Italiaanse organisaties gebruikmakend van subsidieprogramma Creative Europe en andere Italiaanse fondsen.

Veilige, rechtvaardige en toekomstbestendige wereld

We ontwikkelen aanvullend thematische activiteiten waar cultuur een bijdrage biedt aan een veilige, rechtvaardige en toekomstbestendige wereld. Italië ligt strategisch in het Middellandse Zeegebied en werkt op cultureel gebied samen met landen die voor Nederland prioriteit zijn. Zo is bijvoorbeeld het Italiaanse Ministerie van Cultuur penvoeder van het EU-gefinancierde programma *Sustainability and Tourism in the Mediterranean* (S&T Med) dat zich richt op het ontwikkelen van duurzame culturele bedrijvigheid aan beide zijden van de Middellandse Zee. De regio Sardinië coördineert het mediterrane cross-border Neighbourhood and Partnership Instrument (ENPI) genaamd *Mediterranean Sea Basin Programme*. Italië is bovendien een van de landen met de hoogste instroom van immigranten en vluchtelingen. De cultuursector reageert hierop: we zien kansen om Nederlandse cultuurprofessionals te koppelen via Italiaanse culturele netwerken met partners in relevante landen. In het bijzonder waar het gaat om projecten die verbindingen leggen tussen Nederland, Italië en landen aan de rand van Europa.

We beogen projecten te ontwikkelen binnen de drie speerpuntdisciplines architectuur, design en literatuur die bijdragen aan:

1. Een krachtigere lokale cultuursector die kan bijdragen aan maatschappelijke innovatie;
2. Meer cultuurparticipatie door een divers publiek (vooral jeugd);
3. Een creatieve en inclusieve aanpak van stedelijke problemen op het terrein van duurzaamheid en leefbaarheid;
4. Duurzame (her)bestemming van lokaal erfgoed.

We maken gebruik van diverse middelen: ons netwerk, opgebouwde kennis en ervaring, onze organisatie en budget. Bepalend bij onze keuzes zijn kwaliteit, uitstraling en organisatorische capaciteit van onze partners in Italië en de relevantie van de vraag naar Nederlandse uitingen, uitvoerenden, kennis en kunde.

Het postennet in Italië kiest voor inzet op de disciplines architectuur, design en literatuur om daarmee zo veel mogelijk te concentreren op activiteiten die het beste bijdragen aan de doelen van het internationaal cultuurbeleid. Daarnaast maken we gebruik van onze organisatie en netwerk om actief op zoek te gaan naar aanvullende middelen om zo kansen te creëren voor de Nederlandse culturele sector en in te spelen op de Italiaanse vraag naar Nederlandse cultuur en creativiteit. Ook informeren we de Italiaanse cultuursector over de mogelijkheden die Nederlandse fondsen en instellingen bieden voor het realiseren van projecten met Nederland. Tenslotte ontwikkelen we instrumenten die een effectieve fondsenwerving voor culturele activiteiten in Italië mogelijk maken.

Resultaatmeting

Het postennetwerk identificeert kansen in Italië die aansluiten bij de doelstellingen van het internationaal cultuurbeleid. We onderhouden daarbij intensief contact met DutchCulture, fondsen en instellingen in Nederland. Door de gemaakte prioritering gaan we een nauwe dialoog aan met de Nederlandse fondsen en instellingen op het gebied van architectuur, design en literatuur om aanpak en activiteiten af te stemmen. We blijven daarnaast contact houden met de organisaties in de overige kunst disciplines om partners in Italië zo goed mogelijk te informeren over mogelijkheden (makelaarsrol en informatievoorziening). Eveneens adviseren we fondsen over projecten. In het bijzonder vermelden we het Mondriaanfonds waarmee we samenwerken rond de Biënnale van Venetië en de Prix de Rome, naast het Fonds Podiumkunsten in verband met de meerjarige samenwerking met het RomaEuropa festival.

In samenwerking met de masteropleiding Management dei Beni e delle Attività Culturali van de Universiteit Ca' Foscari in Venetië, ontwikkelen we een set aan prestatie-indicatoren. We continueren onze huidige aanpak voor monitoring (van directe betrokkenheid postennetwerk) en evaluatie (gestandaardiseerde rapportageverplichting) van projecten en passen deze zo nodig aan.

De prestatie-indicatoren om de effectiviteit van ons werk te meten zijn gericht op:

Architectuur

1. Het aantal nieuwe contacten en contracten als gevolg van een door het postennet ondersteunde activiteit.
2. Het aantal Nederlandse architecten dat opnieuw wordt uitgenodigd als gevolg van een door het postennet ondersteunde activiteit.
3. Het aantal Nederlandse architecten dat terugkeert naar Italië op eigen kosten na deelname aan een door het postennet ondersteund activiteit.
4. Het aantal samenwerkingsprojecten van Nederlandse en Italiaanse organisaties op het gebied van architectuur.

Design

1. Het aantal nieuwe contacten en contracten als gevolg van een door het postennet ondersteunde activiteit.
2. Het aantal Nederlandse designers dat opnieuw wordt uitgenodigd als gevolg van een door het postennet ondersteunde activiteit.
3. Het aantal Nederlandse designers dat terugkeert naar de Milan Design Week op eigen kosten na deelname aan een door het postennet ondersteunde activiteit.
4. Het aantal samenwerkingsprojecten van Nederlandse en Italiaanse organisaties op het gebied van design.

Literatuur

1. Het aantal in het Italiaans vertaalde Nederlandse boeken op de Italiaanse markt (fictie/non-fictie).
2. Het aantal Nederlandse auteurs dat opnieuw wordt uitgenodigd als gevolg van een door het postennet ondersteunde activiteit.
3. Het aantal uitgeverijen dat Nederlandse boeken uitgeeft (of het aantal Nederlandse schrijvers per Italiaanse uitgever).

4. Het aantal Nederlandse auteurs, dat deelneemt aan relevante Italiaanse literaire manifestaties.
5. Het aantal samenwerkingsprojecten van Nederlandse en Italiaanse organisaties op het gebied van literatuur.

4. Doelgroepen

Onze primaire doelgroepen in dit meerjarenplan Cultuur 2017-2020 zijn:

- 1) professionals in de cultuursector in Nederland en Italië;
- 2) het brede publiek in Italië.

Bij de culturele en creatieve sector, overheden en particuliere organisaties, heeft direct contact de overhand en gebruiken we gerichte sociale media als LinkedIn. Het brede publiek informeren we vooral via sociale media (met name Facebook), maar ook via nieuwsbrieven, perscampagnes en tijdens onze aanwezigheid bij projecten.

We selecteren onze partners op hun communicatieve capaciteiten en trekken gezamenlijk op richting de media. We hebben inmiddels veel ervaring opgebouwd met diverse platforms op sociale media. Daarnaast hebben we voor bijzondere programma's en projecten ons laten bijstaan door professionele persbureaus die zorgdragen voor een landelijk bereik. Meer dan in het verleden richten we ons op directe communicatie met de cultuursector in Nederland. Een belangrijke rol is hier weggelegd voor de samenwerking met DutchCulture.

5. Kalender

Er zijn ieder jaar een terugkerend aantal belangrijke events in Italië:

- Milan Design Week
- Biennale Venetië: beeldende kunst /architectuur
- Festivalletteratura Mantova

Daarnaast zijn er de komende jaren een aantal bijzondere manifestaties en kansen voor de Nederlandse cultuur:

2017
Staatsbezoek

2018
Manifesta 12 in Palermo

2019
Triennale Milaan
Matera Europese Culturele Hoofdstad

2020
EK Voetbal

Meer weten over de culturele samenwerking met Italië?

Bezoek de website van DutchCulture: <http://dutchculture.nl/nl/italië>